

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Sobia Waheed

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Sendt til: sow@ens.dk; vindogsoludbud@ens.dk

Kommentarer til udkast til udbudsbetingelser for de teknologineutrale udbud

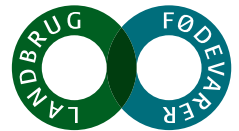
Landbrug & Fødevarer støtter for fremme af vedvarende energi og herunder en teknologineutral tilgang ift. afholdelse af udbud for sol og vind. Landbrug & Fødevarer vil dog kraftigt fortsat opfordre til, at der bør oprettes en særskilt teknologispecifik støttepulje til mindre, lokale vindmølleprojekter (6 eller færre møller) med baggrund i undtagelsen i EU Kommissionens statsstøtteregler. Det vil bidrage til at kunne opretholde den lokale forankring og tilslutning til den grønne omstilling og danske borgers aktive medejerskab i vindenergi projekter. Vi finder det meget vigtigt for den lokale opbakning og legitimitet.

I forhold til udkastet til udbudsbetingelser, har Landbrug & Fødevarer følgende generelle bemærkninger:

- Det er vigtigt at udbudsbetingelserne ikke forfordeler mindre aktører og mindre projekter, i forhold til de store tilbudsgivere. Vi mener at dette kunne være sikret fra start i selve stemmeaftalen af 26. september 2017. Idet dette element ikke indgår i aftalen, mener vi det er vigtigt at tilføre dette til udbudsbetingelserne.
- I forhold udbetaling af pristillæg er der sket en ændring fra det nuværende princip, hvor anlægsejeren har en budgetsikkerhed for pristillægget samlede størrelse. I udkastet til betingelserne er denne sikkerhed fjernet, da der både ved forsinkelser eller negative afregninger bliver "tabt" pristillæg og der med større økonomisk risiko for anlægsejeren.
- Projekter der ligger påklaget i et eller flere klagenævn har mulighed for at indgive et tilbud om pristillæg på det konkrete projekt, dog med den risiko at fastholdelsesbøden skal indbetales, hvis klageafgørelsen går mod projektet. Tilbudsgiver bør have en mulighed for at kunne trække tilbuddet tilbage i denne situation, da tilbudsgiver i god tro til plangrundlaget har afgivet et tilbud. Yderligere vil det med nuværende sagsbehandlingstider være sandsynligt at nogen af de plangrundlag der er vedtaget og dermed godkendt i 2017 ikke vil være afgjort ved første udbud i efteråret 2018. Dermed skal tilbudsgiver påtage sig yderligere risiko eller afholde sig fra at byde på den planlagte auktion i 2018.

Derudover har Landbrug & Fødevarer følgende konkrete bemærkninger:

- 5.2 er en principændring i forhold til nuværende afregning af pristillæg. Dette betyder alt andet lige, at der påføres yderlig risiko til anlægsejer, da pristillægget udbetales i en fast 20 år periode. Derfor vil dette påføre anlægsejer et tab af pristillæg eller en øget præmie udgift til forsikring af driftstab.
- Mht. 5.3 gør vi opmærksom på, at der i forbindelse med repower projekter på eksisterende møller kan være tilfælde hvor der ikke er VVM pligt, hvorved der ikke kan fremsendes en VVM godkendelse men kun en afgørelse om ikke VVM pligt. Det bør indgå i udbudsbetingelserne.
- Ift. 5.4.1 fremgår det, at en tilbudsgiver skal inden for 4 år fra underskrivelse af kontrakten have nettilsluttet åben dør havvindmøller, der er omfattet af kontrakten, jf. dog punkt 5.4.2 nedenfor om fristforlængelse for nettilslutning. Der er en forfordeling landvind- og solprojekter i forhold til åben dør-havvindmøller i og med, at der opnås 2 år yderligere inden der er etableringspligt. Dermed får de 2 år yderligere til installation, hvor der alt andet lige må forventes at være omkostningsreduktion i vindmølleindustrien, som giver en konkurrencefordel i selve udbuddet om pristillæg.
- En del af stemmeaftalen af 26. september betyder, at princippet for betaling for nettilslutningen ændres til at være anlægsejers ansvar. Vi ser en nogle centrale problemstillinger med denne model, herunder at:

- Tilbudsgiver skal på tidspunktet for budafgivelse kunne opnå en budgetsikker pris for nettilslutningen og evt. driftsomkostninger til anlæg og nettab.
- Hvordan det sikres at prisen på nettilslutningen er omkostningseffektivt når nettilslutningen ligger i et monopolmarked.
- Ift. 5.4.2 betyder det, at en tilbudsgiver kan afgive bud, hvis der er opnået et plangrundlag for et sol/vind projekt, men som efterfølgende er påklaget til et eller flere klagenævn. Hvis en tilbudsgiver vinder et udbud hvorefter klagenævnet underkender plangrundlaget, bør der være mulighed for at tilbagetrække budet uden en indfrielse af fastholdelsesboden. Vi mener ikke at det er rimeligt at tilbudsgiver i god tro til et kommunalt plangrundlag kan komme i den situation, at skal betale fastholdelsesboden.
- Ift. 6.2, mener vi det er problematisk, at man ikke sidestiller projekter med lille produktion i forhold til projekter med stor produktion, når der laves en rangordning af tilbuddene.
- Ift. 6.3 vurderer vi, at nedskalering vil ramme et mindre projekt væsentlig hårdere end et stort projekt. Det kan i den forbindelse foreslås, at der kan åbnes op for at fremrykkes midler af efterfølgende års budget.
- Ift. 7, mener vi at der bør være mulighed for at tilpasse anlægseffekten, da den teknologiske udvikling løbende åbner nye muligheder. Hvis der ikke åbnes for fleksibilitet i forhold til dette, fastlåser det tilbudsgiver til et anlægsvalg, hvor med man ikke kan til vælge ny teknologi eller nye leverandører på markedet.

I forhold det oprindelige lovforslag, vil Landbrug & Fødevarer desuden gerne gentage følgende bemærkninger:

- Landbrug & Fødevarer mener fortsat, at det er uhensigtsmæssigt, at projekter, der har opnået et plangrundlag i 2017 ikke er omfattet af overgangsordningen, hvis er påklaget og dermed ikke har kunne bygge inden 21. februar 2018.
- I forhold til nettilslutning, mener Landbrug & Fødevarer, at anlægsejer skal kunne få en gennemsigtig og budgetsikker pris på nettilslutningsomkostningen. Dette skal være muligt tidligt i planlægningen, da nettilslutningsomkostningen for nogle projekter kan være afgørende for om der er økonomi i det færdige projekt.
- Der bør indføres en metode, hvor der kan sammenlignes nettilslutningsomkostninger på tværs mellem netselskaber.
- Landbrug & Fødevarer mener, at lovgivning bør tilpasses, så det fremadrettet er muligt at tilslutte andre anlæg på samme nettilslutningsforbindelse, eks. hybridanlæg, i takt med at de tekniske løsninger udvikles.

Landbrug & Fødevarer vil gerne forbeholde muligheden for at vende tilbage med yderligere kommentarer, hvis vi finder det nødvendigt, og vil nøje følge de endelige udbudsbetingelser.

Med venlig hilsen

Kasper Bruun Knudsen
Energipolitisk konsulent
Klima, Energi & Planter

D +45 3339 4291
M +45 2815 0357
E kabk@lf.dk